

Ιεροσολύμων Θεόφιλος: Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ζούμε σε εποχή όπου κυριαρχεί το “πνεύμα της πλάνης”

[Πατριαρχεία](#) / [Πατριαρχείο Ιεροσολύμων](#)

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ζούμε σε εποχή όπου κυριαρχεί το “πνεύμα της πλάνης” τόνισε ο [Πατριάρχης Ιεροσολύμων κ.κ. Θεόφιλος](#) κατά την ομιλία του από την πανηγυρίζουσα Λαύρα του Αγίου Σάββα του Ηγιασμένου η οποία βρίσκεται στην όχθη του Χειμάρου των Κέδρων.

Το Παλαίφατο Πατριαρχείο τίμησε εχθές – σύμφωνα με το παλαιό εορτολόγιο (5/18 Δεκεμβρίου), την ιερά μνήμη του Οσίου Σάββα με τον Μακαριώτατο να προεξάρχει της ιεράς πανηγύρεως.

Κατά την ομιλία του ο Πατριάρχης Ιεροσολύμων αναφέρθηκε στον βίο και τη συμβολή του Οσίου Σάββα στην εδραίωση του μοναχισμού ενώ δεν παρέλειψε να

στείλει μήνυμα και για την εποχή στην οποία ζούμε όπου το ψεύδος, η αδικία και το σκοτάδι κυριαρχούν. “Το δε πνεύμα της πλάνης δεν είναι άλλο από το πνευμα του αντιχρίστου”, είπε και προέτρεψε να προετοιμαστούμε κατάλληλα για να υποδεχθούμε στο ταπεινό στάβλο της Βηθλεέμ τον Χριστό.

Αναλυτικά το ανακοινωθέν της Αρχιεπισκοπής:

Τήν Πέμπτην, 5ην/18ην Δεκεμβρίου 2025, έωρτάσθη ὑπο τοῦ Πατριαρχείου ἡ ἑορτή τοῦ Ὁσίου ἡμῶν Πατρός ἡμῶν Σάββα τοῦ ἡγιασμένου εἰς τήν ὑπ’ αὐτοῦ ἱδρυθεῖσαν Ἱεράν Λαύραν τήν κειμένην εἰς τήν ὄχθην τοῦ Χειμάρρου τῶν Κέδρων, δεξιᾷ τῷ κατερχομένῳ πρὸς τήν Νεκράν Θάλασσαν.

Ὁ Ἅγιος Σάββας ἀφίχθη εἰς τήν Ἁγίαν Γῆν ἐκ τῆς πατρίδος αὐτοῦ Καππαδοκίας τό 456 καί ἐμαθήτευσε παρά τῷ Μεγάλῳ Εὐθυμίῳ καί Θεοκτίστῳ, ἐν οἷς καί ἡσκήθη ἐπὶ ἔτη πολλά. Ἐκπληρώσας τάς μοναχικάς αὐτοῦ ὑποχρεώσεις καί καθοσιωθεῖς πάσῃ ἀρετῇ καί ζητήσας εὐλογίαν ἀνεχώρησε καί ἵδρυσε Μονήν Λαύραν διὰ τούς προκεχωρημένους εἰς τήν ἄσκησιν μοναχοὺς καθιερώσας οὕτως τήν λαυρεωτικήν ζωὴν εἰς τήν Ἁγίαν Γῆν, τό τυπικόν τῆς ὁποίας διεδόθη ὡς μοναχικός κανὼν εἰς πᾶσαν τήν οἰκουμένην, καί καθωδήγησεν χιλιάδας μοναχοὺς εἰς τήν ἐν Χριστῷ μοναχικὴν ζωὴν, συνειργάσθη δέ μετὰ τοῦ Ὁσίου Θεοδοσίου τοῦ Κοινοβιάρχου, ἀγωνιζόμενος κατὰ τῆς κακοδοξίας τοῦ μονοφυσιτισμοῦ καί προασπίζων τήν

Ὁρθόδοξον πίστιν τῆς ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ μιᾷ οὐσίας καί δύο φύσεων, συμφώνως
πρός τό Δόγμα τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου τῆς Χαλκηδόνος.

Πρός τιμήν τοῦ φωστῆρος τούτου τῆς μοναχικῆς ζωῆς ἐτελέσθη εἰς τήν αὐτοῦ Λαύραν ὁλονύκτιος ἀγρυπνία, τῆς ὁποίας προεξῆρξεν ἡ Α.Θ.Μ. ὁ Πατήρ ἡμῶν καί Πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ.κ. Θεόφιλος, συλλειτουργούντων Αὐτῷ τοῦ Γέροντος Ἀρχιγραμματέως Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντίνης κ. Ἀριστάρχου, τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἰακκῆς -Πτολεμαίδος κ. Μακαρίου, ὄντος Ἀρχιερέως τῆς ὅλης τριημέρου ἑορτῆς, καί τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἐλενουπόλεως κ. Ἰωακείμ, Ἀγιοταφитῶν Ἱερομονάχων, ὡς τῶν Ἀρχιμανδριτῶν π. Μαρκέλλου, π. Νήφωνος, π. Δοσιθέου, Πρεσβυτέρων τῶν ὁμόρων περιοχῶν Μπετζάλλας καί Βηθλεέμ, τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Ρωσικῆς Πνευματικῆς Ἀποστολῆς εἰς Ἱεροσόλυμα, τοῦ Ἀρχidiaκόνου π. Μάρκου καί τοῦ Ἱεροδιακόνου π. Εὐλογίου, ψάλλοντος τοῦ Πρωτοψάλτου τοῦ Πανιέρου Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως διακόνου π. Εὐσταθίου καί βοηθῶν αὐτοῦ ἐλληνιστί δεξιὰ καί Ἀραβοφώνου χορωδίας ἀριστερά ὑπό τόν κ. Ἡλία, πιστῶν δέ ἐκ τῶν πόλεων Βηθλεέμ, Χωρίου τῶν Ποιμένων καί Μπετζάλλας, παρουσία τοῦ Γενικοῦ Προξένου τῆς Ἑλλάδος εἰς τά Ἱεροσόλυμα κ. Δημητρίου Ἀγγελοσοπούλου καί τοῦ κ. Ὑψηλάντη, τῇ φροντίδι τοῦ Πνευματικοῦ τῆς Λαύρας Ἀρχιμανδρίτου π. Εὐδοκίμου.

Εἰς τό Κοινωνικόν τῆς θείας Λειτουργίας ὁ Μακαριώτατος ἐκήρυξε τόν θεῖον λόγον ὡς ἔπεται:

«Ἐξαπόστειλον τὸ φῶς σου καὶ τὴν ἀλήθειάν σου· αὐτά με ὠδήγησαν καὶ ἤγαγόν με εἰς ὄρος ἁγίόν σου καὶ εἰς τὰ σκηνώματά σου», (Ψαλμ. 42,3), ἀναφωνεῖ ὁ ψαλμωδός.

Σεβαστοὶ ἅγιοι Πατέρες καὶ Ἀδελφοί

Εὐλαβεῖς Χριστιανοὶ καὶ προσκυνηταί,

Ἡ χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος συνήγαγε πάντας ἡμᾶς ἐν τῇ ἐπωνύμῳ ταύτῃ Λαύρᾳ Σάββα τοῦ ἡγιασμένου, ἵνα ἐορτάσωμεν τὴν πανίερὸν μνήμην αὐτοῦ καὶ ἀναπέμψωμεν εὐχαριστηρίους εὐχὰς τῷ Ἁγίῳ Τριαδικῷ Θεῷ, τῷ δοξάζοντι τοὺς δοξάζοντας Αὐτῷ.

Ὁ ὁσῖος Πατὴρ ἡμῶν Σάββας ἐκ βρέφους ἐπιμελῶς καλλιεργήσας τὴν ἀρετὴν ἐγένετο ὄργανον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τοῦ ὁδηγήσαντος τὰ διαβήματα αὐτοῦ εἰς τοὺς Ἁγίους Τόπους, ἔνθα ἐγνώρισεν τοὺς καθηγητάς καὶ πολιστάς τῆς ἐρήμου τῆς Παλαιστίνης Θεοδόσιον τόν Κοινοβιάρχην καὶ Εὐθύμιον τόν Μέγαν, ὁ ὁποῖος «ἀπέστειλεν αὐτόν εἰς τόν μακάριον Θεόκτιστον, δηλώσας αὐτῷ ποιεῖσθαι αὐτοῦ

φροντίδα ὡς μέλλοντος τῇ τοῦ Χριστοῦ Χάριτι ἐν τῇ μοναχικῇ διαπρέψαι πολιτείᾳ», κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ βιογράφου αὐτοῦ Κυρίλλου Σκυθοπολίτου.

Τοῦ θεόφρονος Σάββα τελοῦντος ὑπὸ τὴν πνευματικὴν καθοδήγησιν τοῦ ὁσίου Θεοκτίστου ἤκουε τοῦ Δαυϊτικοῦ λογίου: «Ἐξάποστείλον τὸ φῶς σου καὶ τὴν ἀλήθειάν σου· αὐτά με ὠδήγησαν καὶ ἤγαγόν με εἰς ὄρος ἁγίόν σου καὶ εἰς τὰ σκηνώματά σου», (Ψαλμ. 42,3). Ὅντως ὁ Ὅσιος Πατήρ ἡμῶν ἤχθη εἰς ὄρος Ἅγιον καὶ εἰς τὰ σκηνώματα τοῦ Κυρίου, διό καὶ ὁ ὑμνωδὸς αὐτοῦ ἐναργέστατα λέγει: «Τὸ κατ' εἰκόνα τηρήσας ἀλώβητον, νοῦν ἡγεμόνα κατὰ παθῶν ὀλεθρίων, ἀσκητικῶς ἐνστησάμενος, εἰς τὸ καθ' ὁμοίωσιν ὡς δυνατὸν ἀνελήλυθας· ἀνδρικῶς γὰρ τὴν φύσιν ἐκβιασάμενος, ἔσπευσας τὸ χεῖρον καθυποτάξαι τῷ κρείττονι, καὶ τὴν σάρκα δουλώσαι τῷ πνεύματι. Ὅθεν Μοναζόντων, ἀνεδείχθης ἀκρότης, πολιστῆς τῆς ἐρήμου, εὐδρομούντων ἀλείπτῃς, κανὼν ἀρετῆς ἀκριβέστατος...»

Κατὰ δέ τὴν «Σοφίαν Σολομῶντος», ὁ δίκαιος Σάββας ἔλαβε «τό βασίλειον τῆς εὐπρεπείας καὶ τό διάδημα τοῦ κάλλους ἐκ χειρὸς Κυρίου», (Πρβλ. Σοφ. Σολομ. 5,16) «ὅτι ὁ Θεὸς ἐπείρασεν αὐτόν καὶ εὗρεν αὐτόν ἄξιον ἑαυτοῦ· ὡς χρυσὸν ἐν χωνευτηρίῳ ἐδοκίμασεν αὐτόν καὶ ὡς ὀλοκάρπωμα θυσίας προσεδέξατο αὐτόν», (Πρβλ. Σοφ. Σολομ. 3,5-6).

Μέ ἄλλα λόγια οἱ ἀσκητικοὶ ἀγῶνες, τούτέστιν αἱ δοκιμασίαι, οἱ ποικίλοι πειρασμοὶ καὶ ἡ ὑπομονὴ τοῦ θαυμαστοῦ Σάββα, κατέστησαν αὐτόν ἄξιον τοῦ θείου ἐλέους. Καὶ τοῦτο διότι ὁ ὅσιος Σάββας κατηνάλωσεν ἑαυτόν εἰς τό θυσιαστήριον γενόμενος οὕτω προσφορά καὶ θυσία τῷ Θεῷ, ὡς παραγγέλλει ὁ θεῖος Παῦλος λέγων: «Γίνεσθε οὖν μιμηταὶ τοῦ Θεοῦ ὡς τέκνα ἀγαπητά, καὶ περιπατεῖτε ἐν ἀγάπῃ, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς καὶ παρέδωκεν ἑαυτόν ὑπὲρ ἡμῶν προσφορὰν καὶ θυσίαν τῷ Θεῷ εἰς ὁσμὴν εὐωδίας», (Ἐφεσ. 5,1-2).

Ἑρμηνεύων τόν λόγον τοῦτον ὁ Ἱερός Χρυσόστομος λέγει: «Ἐραστής ἔσο τῆς ἀγάπης· δι' αὐτῆς γάρ ἐσώθης, δι' αὐτῆς υἱός γέγονας». Ἐραστής αὐτῆς τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ ἐγένετο καί ὁ μακάριος Σάββας, ἀκούων τοῦ Κυριακοῦ

παραγγέλματος: «Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν... ὅπως γένησθε υἱοὶ τοῦ Πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς», (Ματθ. 5, 44-45). Αὕτη ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ ὁδηγεῖ εἰς τὴν τελείωσιν τοῦ ἀνθρώπου ὡς λέγει Κύριος: «ἔσεσθε οὖν ὑμεῖς τέλειοι, ὥσπερ ὁ Πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς τέλειός ἐστιν», (Ματθ. 5,48).

Ἰδού λοιπόν διὰ τί ὁ ὑμνωδὸς τῆς Ἐκκλησίας ἀναφωνεῖ λέγων: «Κλῖμαξ θεία καὶ σεπτή, εἰς οὐρανοὺς ἀνάγουσα, τοῖς πᾶσιν ἐγνωρίσθη, ὁ θεόληπτος βίος σου... Σάββα μακάριε, Ἀγγέλων συνόμιλε, Δικαίων καὶ Ὁσίων ὁμόσκηνε...» Εἰς ἐπίρρωσιν δέ τούτων ὁ ὑμνωδὸς ποιεῖται μνεῖαν τῆς θήκης, τούτέστιν τῆς λάρνακος τῆς φερούσης τό εὐωδιάζον αὐτοῦ σκῆνωμα λέγων: «Μυρίζει σου ἡ θήκη πνευματικὴν εὐωδίαν πλουσίως εὐφραίνουσα, τοὺς σοὺς υἱοὺς, σὲ περιστώτας εἰλικρινῶς, ἐνθυμουμένους Ὅσιε, τὴν Ἀγγελικὴν σου διαγωγὴν, καὶ τὴν σοὶ δεδομένην, λαμπρότητα καὶ δόξαν, καὶ τὴν αἰδίων τερπνότητα».

Ἡ διὰ τοῦ μυστηρίου τῆς θείας Εὐχαριστίας τελουμένη σήμερον μνήμη τοῦ θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν Σάββα, δεν ἀφορᾷ ἀπλῶς εἰς γεγονός τοῦ παρελθόντος, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς μίαν διακεκριμένην ἐν τῷ χορῷ τῶν ἀσκητῶν πνευματικὴν προσωπικότητα, ἡ ὁποία, ὡς ἄλλος πνευματικὸς καθρέπτης δέχεται καὶ ἀντανεκλᾷ τὴν δόξαν Κυρίου, κατὰ τὴν δήλωσιν τοῦ θείου Παύλου λέγοντος: «ἡμεῖς δὲ πάντες ἀνακεκαλυμμένῳ προσώπῳ τὴν δόξαν Κυρίου κατοπτριζόμενοι τὴν αὐτὴν εἰκόνα μεταμορφούμεθα ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν, καθάπερ ἀπὸ Κυρίου Πνεύματος», (Β' Κορ. 3,18).

Ἐρμηνεύων τόν λόγον τοῦτον ὁ Ἱερός Χρυσόστομος λέγει: «Ὡσπερ ἄν εἴ ἄργυρος πρὸς τὰς ἀκτῖνας κείμενος καὶ αὐτός ἀκτῖνας ἐκπέμπειεν... οὕτω καὶ ἡ ψυχὴ καθαιρουμένη καὶ ἀργύρου λαμπροτέρα γινομένη, δέχεται ἀκτῖνα ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ Πνεύματος καὶ ταύτην ἀντιπέμπει» .

Ἡ μεταμόρφωσις δέ αὕτῃ εἶναι ἡ ἀγιωσύνη, τοὔτέστιν ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ ἀλήθεια τοῦ Χριστοῦ, περὶ τοῦ ὁποίου ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Εὐαγγελιστὴς λέγει: «ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων· καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν», (Ἰωάν. 1, 4-5).

Ὅντως, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, οὐδεμία ἀμφιβολία ὑπάρχει ὅτι ζῶμεν εἰς καιροὺς ὅπου κυριαρχεῖ «τό πνεῦμα τῆς πλάνης» (Ἰωάν. 4,6), δηλαδή τό ψεῦδος, ἡ ἀδικία καὶ ἡ σκοτία γενικώτερον. Τό δέ πνεῦμα τῆς πλάνης δέν εἶναι ἄλλο ἀπὸ τό πνευμα τοῦ ἀντιχρίστου, ὡς λέγει ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Εὐαγγελιστὴς: «Καὶ πᾶν πνεῦμα ὃ μὴ ὁμολογεῖ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα, ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔστι· καὶ τοῦτό ἐστι τὸ τοῦ ἀντιχρίστου ὃ ἀκηκόατε ὅτι ἔρχεται, καὶ νῦν ἐν τῷ κόσμῳ ἐστὶν ἤδη», (Α' Ἰωάν. 4,3).

Διό καὶ ἡμεῖς προετοιμάσωμεν ἑαυτοὺς κατὰ τό τρέχον στάδιον τῆς νηστείας τῶν Χριστουγέννων, ἵνα ὑποδεχθῶμεν ἐν τῷ ταπεινῷ σπηλαίῳ τῆς Βηθλεέμ «Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα» ἐκ τῶν ἀγνῶν αἱμάτων τῆς Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου

Μαρίας, τῇ ἐπισκιάσει τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Μετά δέ τοῦ ὕμνωδοῦ εἴπωμεν: «Σάββα θεόφρον, ... πλάνης τὰ πνεύματα ὁ καταβαλὼν, Πνεύματος Ἁγίου τὸ καθαρὸν δοχεῖον, ὁ ποδηγέτης τῶν Μοναστῶν, ἡκριβωμένη τε στάθμη τῆς ἐγκρατείας, τῆς ταπεινώσεως, περίβλεπτον τὸ ὕψος, κρήνη ἢ βρύουσα, ἰάσεων πελάγη, Χριστὸν ἰκέτευε, Χριστὸν δυσώπει Ὅσιε, δωρηθῆναι τῇ Ἐκκλησίᾳ, ὁμόνοιαν, εἰρήνην, καὶ μέγα ἔλεος.» Ἔτι καὶ ἔτι Χριστὸν ἰκέτευε, Ὅσιε Πάτερ ἡμῶν Σάββα, δωρηθῆναι τῇ δοκιμαζομένῃ περιοχῇ ἡμῶν καὶ τῷ κόσμῳ ἅπαντι εἰρήνην καὶ δικαιοσύνην. Ἀμήν. Ἔτη πολλά καὶ εὐλογημένα».

Μετά τὴν Ἀπόλυσιν ἐδόθη τό κόλλυβον καὶ ἠκολούθησε μοναστηριακὴ τράπεζα.

Ἀναχωρῶν καὶ εὐλογῶν ὁ Μακαριώτατος τοὺς Ἀγιοσαββίτας Πατέρας διῆλθε κατὰ τό ἔθος καὶ ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ἀββᾶ Θεοδοσίου τοῦ Κοινοβιάρχου.

Ἡ ἐορτὴ τοῦ Ὁσίου Σάββα τοῦ Ἁγιασμένου ἐωρτάσθη ὡσαύτως εἰς τό πανηγυρίζον Ἱερόν Παρεκκλήσιον πρὸς τιμὴν αὐτοῦ εἰς τὴν Ἱεράν Μονὴν τῶν Ἁγίων Ἀρχαγγέλων Παλαιᾶς Πόλεως Ἱεροσολύμων δι' Ἑσπερινοῦ μετ' Ἀρτοκλασίας ἀφ' ἑσπέρας καὶ θείας Λειτουργίας τὴν πρωΐαν, τελεσθεισῶν ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου

Ἀρχιεπισκόπου Ἀριστοβούλου ἐν συμμετοχῇ μοναζουσῶν καί πολλῶν πιστῶν ἐξ Ἱεροσολύμων, τοὺς ὁποίους μετὰ τὴν θεῖαν Λειτουργίαν ἀνέψυξεν διὰ κεράσματος ὁ Ἡγούμενος τῆς Μονῆς Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Λύδδης κ. Δημήτριος.

Βίντεο από την εορτή στο παρεκκλήσιο του Αγίου Σάββα στη Μονή των Αγίων Αγγέλων:

